

STATUT KAPITUŁY KOLEGIACKIEJ ŚW. MICHAŁA W PŁOCKU

Kapituła Kolegiacka św. Michała w Płocku, zwana dalej kapitułą,
– powołana do istnienia w połowie XII wieku przy kościele kolegiackim św. Michała w Płocku, powstałym z fundacji Dobiechny, wdowy po Wojśławie, wychowawcy Bolesława Krzywoustego;
– w dniu 4 października 1732 roku, za zgodą Stolicy Apostolskiej i króla Augusta II, przeniesiona przez Biskupa Płockiego Andrzeja Stanisława Kostkę Załuskiego do kościoła pod wezwaniem św. Bartłomieja Apostoła w Płocku;
– rozwiązana w dniu 17 kwietnia 1819 roku na mocy dekretu kasacyjnego delegata apostolskiego Arcybiskupa Warszawskiego Franciszka Malczewskiego;
– dekretem Biskupa Płockiego Piotra Libery z dnia 2 kwietnia 2015 roku została restytuowana przy kościele kolegiackim pod wezwaniem św. Bartłomieja w Płocku (zwanym dalej kolegiatą) jako votum na 940-lecie Diecezji Płockiej.

I. Zasady ogólne

1. Kapituła stanowi kolegium kapłanów, którego zadaniem jest sprawowanie bardziej uroczystych czynności liturgicznych w kolegiacie, troska o szerzenie – przy wsparciu św. Michała Archanioła – Królestwa Bożego w świecie, w tym popieranie szkolnictwa katolickiego i formacji przygotowawczej duchowieństwa, udzielanie pomocy duchowej i materialnej alumnom Wyższego Seminarium Duchownego w Płocku i uzdolnionej młodzieży z ubogich rodzin, oraz wypełnianie zadań zleconych jej przez Biskupa Płockiego (por. KPK, kan. 503).

2. W wypełnianiu swoich zadań kapituła kieruje się przepisami Kodeksu Prawa Kanonicznego, zarządzeniami Stolicy Apostolskiej, postanowieniami Konferencji Episkopatu Polski, przepisami prawa diecezjalnego i postanowieniami niniejszych statutów.

3. Kapituła posiada kościelną i cywilną osobowość prawną (por. KPK, kan. 114 § 1; art. 8 p. 1 *Ustawy z dnia 17 maja 1989 r. o stosunku Państwa do Kościoła Katolickiego w Rzeczypospolitej Polskiej*).

4. Patronem kapituły jest św. Michał Archanioł.

5. Kapituła posługuje się pieczęciami: podłużną i okrągłą z własnym znakiem oraz napisem: *Capitulum Collegiale sancti Michaelis Plociae*.

II. Struktura wewnętrzna kapituły

6. Kapituła składa się z trzech prałatur: prepozytura, scholasteria, dziekana i dziewięciu kanonii.

7. Kanonicy honorowi, których w liczbie nieprzekraczającej dwunastu mianuje Biskup Płocki, nie wchodzi do gremium kapituły.

8. Prawo nadawania prałatur i kanonii należy do Biskupa Płockiego, po wysłuchaniu zdania kapituły. Biskup powierza te godności kapłanom odznaczającym się nauką, prawością życia i chwalebnie wypełniającym posługę kapłańską (por. KPK, kan. 509 § 1-2).

9. W kapitule istnieją następujące urzędy: penitencjarza, kustosza, sekretarza.

10. Na czele kapituły – jako jej przewodniczący – stoi prepozyt, wybierany przez członków kapituły na czas nieokreślony (por. KPK, kan. 507 § 1).

11. Prepozyta wybranego przez kapitułę zatwierdza Biskup Płocki (por. KPK, kan. 509 § 1).

12. Do obowiązków prepozyta należy:

- a. reprezentowanie kapituły na zewnątrz;
- b. troska o właściwe funkcjonowanie kapituły;
- c. zwoływanie sesji kapitulnych;
- d. przewodniczenie obradom kapitulnym;
- e. wprowadzanie w posiadanie prałatury i kanonii nowo mianowanych członków kapituły;
- f. ogłaszanie uchwał, podpisywanie protokołów, akt kapitulnych i korespondencji;
- g. informowanie Biskupa Płockiego o podjętych uchwałach kapituły;
- h. czuwanie nad harmonijnym ułożeniem relacji między kapitułą a proboszczem parafii pod wezwaniem św. Bartłomieja w Płocku.

13. W przypadku nieobecności prepozyta lub niemożliwości sprawowania przezeń czynności przewodniczącego kapituły, jego obowiązki spełnia najstarszy – według precedencji kapitulnej – członek kapituły.

14. Godności prałatów: scholastyka i diekana są czysto honorowe; zostają one zachowane dla podtrzymania tradycji kapitulnej, której początki sięgają XII wieku.

15. Na urząd kanonika penitencjarza Biskup Płocki powołuje jednego z kanoników gremialnych kapituły na czas określony.

16. Do obowiązków kanonika penitencjarza należy słuchanie spowiedzi w kolegiacie w dniach i godzinach uzgodnionych z proboszczem parafii, jeśli ten nie jest penitencjarzem.

17. Kanonik penitencjarz posiada władzę zwyczajną, której nie może innym delegować, rozgrzeszania w zakresie wewnętrznym sakramentalnym od cenzur ciężących mocą samego prawa (*latae sententiae*), lecz dotąd nieostwierdzonych wyrokiem sądowym lub dekretem właściwego przełożonego i niezastrzeżonych Stolicy Apostolskiej (por. KPK, kan. 508 § 1).

18. Kapituła wybiera na okres pięciu lat kustosza; ta sama osoba może pełnić ten urząd nie więcej niż przez dwie kadencje.

19. Do obowiązków kustosa, podjętych po uprzedniej konsultacji z prepozytem, należy:
- troska o majątek kapituły;
  - kierowanie działalnością gospodarczą kapituły;
  - odpowiedzialność za archiwum, skarbiec kapituły i insygnia kapitulne;
  - organizowanie pogrzebu zmarłego członka kapituły w porozumieniu z przełożonym instytucji diecezjalnej, w której pracował lub na terenie której mieszkał zmarły, chyba że wymieniony członek kapituły postanowił inaczej;
  - troska o grobowiec kapituły;
  - opracowywanie biogramów zmarłych członków kapituły;
  - prowadzenie księgi rachunkowej kapituły oraz kasy kapitulnej;
  - składanie rocznego sprawozdania z przychodów i rozchodów kapituły na jej sesji zwyczajnej;
  - prowadzenie księgi legatów i innych zobowiązań mszalnych kapituły;
  - przekazywanie członkom kapituły intencji mszalnych do odprawienia za zmarłych prałatów i kanoników oraz za dobrodziejów kapituły.
20. Kapituła wybiera na okres pięciu lat sekretarza, który może być wybrany na kolejne kadencje.
21. Do obowiązków sekretarza należy:
- protokołowanie przebiegu sesji kapitulnych;
  - prowadzenie księgi korespondencji;
  - przygotowywanie i przysyłanie pism zleconych przez prepozyta;
  - powiadamianie członków kapituły o jej sesjach;
  - powiadamianie członków kapituły o uczestniczeniu w uroczystych celebrach biskupich;
  - strzeżenie pieczęci kapitulnych;
  - wykonywanie innych zadań, zleconych przez prepozyta.
22. Kapituła może zlecać swoim członkom lub ich zespołom zadania szczególne.
23. Przejście z jednej prałatury kapitulnej na inną wymaga odnośnego reskryptu Biskupa Płockiego; podobnie należy postąpić w przypadku przejścia kanonika do rzędu prałatów.
24. Przesunięcia w precedencji dokonujące się w rządzie kanoników wymagają potwierdzenia prepozyta.
25. Członek kapituły, który z powodu choroby lub innej poważnej przyczyny nie może wypełniać swoich obowiązków, obowiązany jest złożyć rezygnację z prałatury lub kanonii. O ile inaczej nie postanowi Biskup Płocki, zachowuje on odpowiednio tytuł prałata lub kanonika, prawo do używania stroju kanonickiego, precedencję przed kanonikami honorowymi oraz prawo do pochówku w grobowcu kapitulnym.

III. Objęcie w posiadanie prałatury lub kanonii

26. Nowo mianowany członek kapituły obowiązany jest objąć w posiadanie prałaturę lub kanonię w ciągu trzech miesięcy od daty wystawienia pisma nominacyjnego.
27. Objęcie w posiadanie prałatury lub kanonii następuje przez okazanie pisma nominacyjnego prepozytowi w obecności sekretarza kapituły, złożenie wyznania wiary według formuły zatwierdzonej przez Stolicę Apostolską i zajęcie wyznaczonego miejsca w stalli. Ceremonia instalacji odbywa się w prezbiterium kolegiaty; członkowie kapituły, włącznie z nowo mianowanym, uczestniczą w niej w strojach chórowych.

IV. Obowiązki i prawa członków kapituły

28. Członkowie kapituły obowiązani są do uczestnictwa w uroczystej liturgii sprawowanej w kolegiacie w następujące dni:
- Święto świętych Archaniołów Michała, Gabriela i Rafała;
  - w dniu wskazanym przez prepozyta, po uroczystości Wszystkich Świętych.
29. W uroczystej liturgii sprawowanej w kolegiacie członkowie kapituły uczestniczą w stroju chórowym, chyba że koncelebrują Mszę Świętą.
30. Prałat lub kanonik, który nie może uczestniczyć w liturgii, o której mowa w p. 28, powinien powiadomić o tym fakcie prepozyta kapituły.
31. Zachęca się członków kapituły do udziału w uroczystości odpustowej, jaką corocznie sprawuje się w kolegiacie ku czci św. Bartłomieja Apostoła.
32. Każdy z członków kapituły obowiązany jest do odprawienia w ciągu roku jednej Mszy Świętej za zmarłych prałatów i kanoników.
33. Członkowie kapituły posiadają prawo głosu czynnego i biernego podczas sesji kapitulnych.
34. Precedencja wśród prałatów jest następująca: prepozyt, scholastyk, dziekan; o precedencji zaś wśród kanoników decyduje data nominacji.
35. Prałaci i kanonicy posiadają prawo do miejsca w stalli, przy czym obowiązuje następująca kolejność; po prawej stronie (patrząc w stronę wielkiego ołtarza) – prepozyt, dziekan, kanonicy: drugi, czwarty, szósty i ósmy; po stronie lewej: scholastyk, kanonicy: pierwszy, trzeci, piąty, siódmy i dziewiąty.
36. Biskupi, zarówno należący do kapituły, jak i nienależący do niej, gdy występują w chórze, zajmują pierwsze miejsca w stallach po obydwu stronach ołtarza, stosownie do precedencji przyjętej w rządzie biskupów.

37. Jeśli podczas uroczystej liturgii sprawowanej w kolegiacie z udziałem członków kapituły występuje mała ich liczba, wówczas przesuwać się oni w kierunku pierwszych miejsc zajmując je obok siebie, a pozostałe stalle zajmują kanonicy emeryci, po nich zaś kanonicy honorowi zachowując między sobą precedencję według daty nominacji.

38. Członkowie kapituły i kanonicy honorowi mają prawo do stroju kapitulnego.

V. Sesje kapitulne

39. Każdego roku, w Święto świętych Archaniołów Michała, Gabriela i Rafała, kapituła odbywa swoją sesję zwyczajną.

40. Miejscem sesji zwyczajnej jest kapitularz lub inne miejsce wskazane przez prepozyta.

41. Sesje nadzwyczajne kapituły odbywają się, ilekroć zdaniem prepozyta zachodzi taka potrzeba, a także na polecenie Biskupa Płockiego oraz na umotywowany wniosek przynajmniej ośmiu członków kapituły.

42. Sesje nadzwyczajne odbywają się w miejscu wskazanym przez prepozyta.

43. Uchwały podczas posiedzeń kapituły podejmuje kolegialnie, zachowując następujące zasady:

a. Gdy chodzi o wybory: prawnie zostaje wybrany ten, kto – przy obecności większości uprawnionych do głosowania – uzyskał bezwzględną większość głosów; po dwóch głosowaniach bezskutecznych należy głosować na dwóch kandydatów, którzy otrzymali najwięcej głosów, a jeśli takich jest więcej – na dwóch najstarszych wiekiem; jeśli w trzecim głosowaniu obaj kandydaci otrzymali jednakową ilość głosów, za wybranego należy uważać tego, który jest starszy wiekiem (por. KPK, kan. 119 nr 1);

b. Gdy chodzi o inne sprawy: wiążąca uchwała zapada – przy obecności większości uprawnionych do głosowania – bezwzględną większością głosów; jeśli jednak po dwóch głosowaniach ilość głosów jest równa, przewodniczący może swoim głosem sprawę rozstrzygnąć (por. KPK, kan. 119 nr 2); gdy sprawa dotyczy wszystkich jako jednostek, musi być zaaprobowana przez wszystkich (por. KPK, kan. 119 nr 3).

44. Głosowanie dotyczące wyborów oraz innych spraw personalnych odbywa się tajnie, dotyczące zaś innych spraw może odbywać się w sposób jawny, przy czym na głosowanie jawne muszą się zgodzić wszyscy obecni na sesji.

45. Skrutatorami podczas głosowania są dwaj najmłodszy nominacją kanonicy. Ich zadaniem jest zebranie głosów, sprawdzenie wobec przewodniczącego, czy liczba oddanych głosów odpowiada liczbie głosujących, policzenie i ogłoszenie głosów.

46. Protokół z sesji kapitulnej, po przyjęciu przez kapitułę, podpisują prepozyt i sekretarz.

47. Wszyscy członkowie kapituły obowiązani są do zachowania sekretu co do spraw omawianych podczas sesji kapitulnych, jak i wyników głosowania.

48. W sprawach niecierpiących zwłoki prepozyt może zebrać głosy członków kapituły w drodze pisemnej.

VI. Majątek kapituły

49. Majątek kapituły stanowią ofiary i darowizny. Zaleca się, aby kanonicy w testamencie przekazywali swój majątek osobisty lub jego część na rzecz kapituły.

50. Ofiary składane na kolegiatę są własnością parafii pod wezwaniem św. Bartłomieja w Płocku, chyba, że z okoliczności wyraźnie wynika, że zostały złożone na rzecz kapituły.

51. Majątek kapituły obraca się na cele statutowe, a zwłaszcza na potrzeby związane z funkcjonowaniem kapituły, na konserwację kapitularza i skarbca kolegiaty, i inne potrzeby.

VII. Strój kanonicki

52. Członkowie kapituły używają podczas czynności chórowych w kolegiacie stroju, na który składają się: czarna sutanna z obszywkami i guzikami koloru fioletowego, pas fioletowy, rokieta z fioletowym podbiciem, mucet fioletowy, czarny biret z obszyciem i fioletowym pomponem, dystynktorium kanonickie i pierścień.

53. Dystynktorium kanonickie ma formę krzyża maltańskiego: na awersie krzyża widnieje postać św. Michała Archanioła, poniżej – w otoku – napis: *Quis ut Deus*, na rewersie zaś znajduje się wizerunek św. Bartłomieja Apostoła.

54. Członkowie kapituły oraz kanonicy honorowi mają prawo do noszenia stroju kapitulnego na terenie Diecezji Płockiej; poza terytorium Diecezji mogą to czynić za zgodą właściwego ordynariusza miejsca.

VIII. Kapituła a parafia pod wezwaniem św. Bartłomieja w Płocku

55. Wyłącznie proboszcz parafii pod wezwaniem św. Bartłomieja w Płocku, na którym spoczywają wszystkie obowiązki i któremu przysługują wszystkie władze i prawa proboszczowskie (por. KPK, kan. 510 § 2), mianowany czy to spośród członków kapituły, czy też spoza nich, jest odpowiedzialny za duszpasterstwo w parafii.

56. Ważniejsze sprawy dotyczące kolegiaty, interesujące zarówno parafię, jak i kapitułę, powinny być wzajemnie konsultowane, z zachowaniem zasady autonomii parafii w sprawach duszpasterskich.

57. W wypadku konfliktu pomiędzy kapitułą a proboszczem parafii pod wezwaniem św. Bartłomieja w Płocku sprawę rozstrzyga Biskup Płocki, mając na uwadze przede wszystkim odpowiednie zabezpieczenie duszpasterskich potrzeb wiernych (por. KPK, kan. 510 § 3).

IX. Pogrzeb członków kapituły

58. Pogrzeb członków kapituły odbywa się zgodnie z prawem i miejscowymi zwyczajami.

59. Zmarły członek kapituły, a także zmarły prałat emeryt i zmarły kanonik emeryt, ma prawo do pochowania w grobowcu kapitulnym, znajdującym na cmentarzu katolickim parafii pod wezwaniem św. Bartłomieja w Płocku.

60. Nabożeństwo pogrzebowe zmarłego członka kapituły, a także zmarłego prałata emeryta i zmarłego kanonika emeryta, powinno odbywać się w kolegiacie, chyba że istnieją racje przemawiające za odprawieniem tego nabożeństwa w innym kościele.

61. Jeżeli zmarły członek kapituły, zmarły prałat emeryt i zmarły kanonik emeryt nie zostawi w testamencie innej dyspozycji, homilię pogrzebową wygłasza członek kapituły wyznaczony przez prepozyta.

62. Członkowie kapituły powinni uczestniczyć w pogrzebie Biskupa Płockiego, Biskupa pomocniczego oraz prałatów i kanoników kapituły.

63. Każdy z członków kapituły obowiązany jest odprawić jedną Mszę Świętą za zmarłego prałata i kanonika, członka kapituły (oprócz Mszy Świętej wymaganej przez prawo diecezjalne).

X. Postanowienia końcowe

64. Niniejszych statutów nie wolno zmieniać ani znosić bez aprobaty Biskupa Płockiego (por. KPK, kan. 505).

65. Ewentualne wątpliwości dotyczące interpretacji niniejszych statutów rozstrzyga Biskup Płocki.